

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Informace

www.czechinns.com/benesov

www.benesov-city.cz

www.zamek-konopiste.cz

Zámek Konopiště

neboť tudy prochází jeden z hlavních železničních tahů.

Chybělo málo, aby se k Benešovu upíraly zraky celého Rakousko-Uherska. Snad jen kdyby tehdejší majitel zámku Konopiště, následník trůnu a arcivévoda František Ferdinand d'Este, nejel v roce 1814 s chotí Žofií do Sarajeva... Zámek koupil od Františka Eugena Lobkovic a jeho majitelem se stal 1. března 1887. I na císařské poměry byl velmi bohatý, miloval hony a staré památky. Například jeho sbírka předmětů se sv. Jiřím je součástí muzea konopištského zámku, který se měl stát reprezentačním sídlem rakouského císaře. Arcivévodovo manželství s kněžnou Žofií Chotkovou však bylo v císařské rodině chápáno jako pod úroveň, což přinášelo ústrky. Na Konopišti ale byli pány, byť nijak velkorysími – o jejich lakotnosti kolovaly četné legendy.

Na své panství zvali řadu významných hostů. O tom by mohl vyprávět třeba přednosta benešovské železniční stanice, který má svou pracovnu v historickém nádražním salonku, dřívější luxusní čekárně. Postůjte, ve vsední den vás pustí i dovnitř. Kolik tudy asi prošlo korunovaných hlav a urozeného panstva, pozvaného na hony bažantů na Konopiště? Naposledy pár dní předtím, než dobrý voják Josef Švejk pronesl takhle zrána ke své bytné paní Müllerové: „Tak nám zabili Ferdinanda...“

Osada na ostrohu

Někdy po polovině 11. století se z několika staveb u kostelíka nad potokem postupně rozrostla osada Karlov. Dodnes leží nápadně nad městem, a přestože místní sem zamíří spíš asi do fitness centra či do restaurace, je to nejhistoričtější část Benešova. Když se jinde po městě stavěly strohé paneláky, Karlov zůstal uchráněn. Přehlédnout ho lze z cestičky vedoucí pod katolickým i židovským hřbitovem, která osadu obchází. Archeologové tady vedli četné výkopávky už v předminulém století a v roce 1885 zde objevili dvojce elipsovitě náušnice z přelomu 10. a 11. století.

Dva vysoké gotické oblouky dávného minoritského kláštera jsou možná nejvýznamnější městskou památkou. Jejich siluetu nad Karlovem na okamžik zahlédneme už z vlaku. Když klášter v letech 1246 – 1247 vznikl, obydlené místo už mělo za sebou bezmála dvě století. Chrám zakládal probošt boleslavské a později i pražské kapituly Tobiáš z Benešova. Minorité ovšem byli spíše řádem chudým, žebravým, který žil z darů města. Za to dbal o jeho víru a morálku.

Dne 19. května 1420 klášter vypálili husité. V konventním kostele, byť už bez klenby a beze střech, se ještě konaly dva sněmy, ten z roku 1473 dokonce za účasti královny Johany z Rožmitálu, druhé manželky českého krále Jiřího z Poděbrad. Pak byl ovšem klášter v roce 1648 vypálen podruhé, tentokrát Švédy. O deset let později se začalo uvažovat o jeho obnově. Nestalo se a ruiny postupně poskytovaly levný stavební materiál – zejména pro piaristickou kolej, která vyrostla na náměstí. Po minoritech zůstaly jen dva mohutné gotické oblouky. Pod nimi narazíte na pěknou zvonici a vyhlášenou restauraci. Odtud je pěkný výhled dolů na... paneláky.

Jen pár kroků nad klášterem stojí gotický kostel sv. Mikuláše. Před ním se dochovala další nápadná zvonice, která kdysi bývala součástí ohradní zdi. Už na staré vedutě F. B. Wernera z poloviny 18. století se nachází její hranolová předchůdkyně, tehdy ovšem spíš ještě dřevěná.

Náměstí bez Mistra Jana

Dávné náměstí slulo věhlasnými trhy. Bylo tak obrovské, že někdy v 15. století postačilo pro dvě, jež rozdělil blok domů. Úzká ulička s názvem Řeznická vypovídá, který cech zde získal výrazné zastoupení.

Většímu z náměstí – nese jméno prvního československého prezidenta T. G. Masaryka – vévodí bývalý piaristický konvent s kostelem sv. Anny, dílo renomovaného architekta G. B. Alliprandiho. Mezi benešovskými kostely patří stylově k nejzachovalejším. V parčíku uprostřed náměstí stávala od roku 1933 betonová socha Mistra Jana Husa od Miloše Suchánka, sochaře pocházejícího z Benešova.

FOTO: RICHARD GREGOR

Vysoké gotické oblouky minoritského kláštera

va. Zlé jazyky ovšem tvrdí, že pozdviženou rukou jako by hrozila dolů na radnici: Mluvte pravdu, nic než pravdu! A tak ji v roce 1960 přestěhovali jinam, zůstala jen fontána.

V rohu náměstí, hned proti kostelu a bývalé piaristické koleji, se vypíná secesní budova z roku 1844. Na fasádě si povšimnete nápisu Pošta, ale tu zde už více než sto let nehledejte. Od začátku minulého století je tady totiž hotel se sálem, kam se místní vydávají na koncerty či do divadla. ➔

FOTO: RICHARD GREGOR

Hotel, kde před sto lety bývala pošta.